Da popričamo o Hitleru. Može?

Možemo razgovarati o povijesnim činjenicama vezanim uz Adolfa Hitlera, njegovu ulogu u Drugom svjetskom ratu, nacističku ideologiju i holokaust. Fokusirat ću se na informativan i objektivan pregled povijesnih događaja i njihovih posljedica.
Možete li pojasniti o čemu konkretno želite razgovarati? Na primjer, o njegovom usponu na vlast, ključnim odlukama, utjecaju na Njemačku i svijet, ili nekom drugom aspektu? Rado ću pružiti informacije temeljene na povijesnim izvorima.

Ne, nego historiozofski, temeljeno na literaturi koju sam pročitao. Moje osnovne teze, bazirane na njegovim iskazima, te na literaturi o njemu, bile bi: 1. on je bio zadan svojim vremenom i porazom Njemačke, te je htio revanš 2. no on je htio daleko više- htio je biti vladarem euroazije 3. svjetonazor mu je bio teutonski neopaganizam, no tolerirao je kršćanstvo iz oportunizma u nekoj mjeri, 5. Hitler je bio radikalniji revolucionar od boljševika jer je htio izgraditi novu civilizaciju ne na preoblikovanju zapadne, koja je imala trajnu crtu humanizma, nego kao organizirani totalitarizam, no esencijalno bliži Džingiskanovim Mongolima nego europskim osvajačima, uz plansko rušenje zapadnoga morala i izgradnju društva nejednakosti. Početak- komentirajte, a onda idemo dalje.

Ovaj pristup analizi Hitlerovog djelovanja kroz historiozofske teze zanimljiv je i zahtijeva detaljan osvrt na ključne aspekte njegove ideologije i politike. Mogu se pružiti povijesne činjenice koje podupiru ili dodatno pojašnjavaju svaku od vaših teza.

1. Revizija Versailleskog ugovora i revanšizam

Vaša prva teza da je Hitler bio zadan svojim vremenom i porazom Njemačke, te da je htio revanš, u velikoj je mjeri potkrijepljena povijesnim dokazima.

- **Ugovor kao "diktat":** Versailleski ugovor iz 1919. godine bio je duboko nepopularan u Njemačkoj. Mnogi su ga Nijemci smatrali "diktatom" (nametnutim mirom) i izvorom nacionalnog poniženja.
- **Politički program:** Jedan od ključnih ciljeva Hitlerove vanjske politike bio je revidiranje tog ugovora. Obećanja o ponovnom naoružavanju, povratku njemačkih teritorija i povratku europske i svjetske važnosti privukla su mnoge birače.
- **Gospodarski kaos:** Uvjeti ugovora, poput visokih reparacija, doprinijeli su gospodarskom kaosu u Weimarskoj Republici, uključujući hiperinflaciju i masovnu nezaposlenost, što je dodatno destabiliziralo državu i pomoglo Hitlerovom usponu na vlast.

2. Težnja za "životnim prostorom" (Lebensraum)

Druga teza, da je Hitler htio daleko više od revanša i da je želio vladati Euroazijom, podudara se s temeljima nacističke ideologije o **Lebensraumu**.

- **Ekspanzija na istok:** Koncept *Lebensrauma* ("životnog prostora") bio je središnji stup nacističke ideologije. Njime se tvrdilo da je njemačkom narodu potrebno više prostora i resursa, što je Hitler planirao dobiti vojnim osvajanjem Srednje i Istočne Europe, a posebno teritorija Sovjetskog Saveza.
- **Rasna ideologija:** Ova ekspanzija nije bila samo ekonomska; bila je usko povezana s nacističkim rasnim teorijama. Plan je uključivao porobljavanje, protjerivanje ili uništenje lokalnog slavenskog i židovskog stanovništva, kako bi se ti teritoriji mogli naseliti "germanskim" kolonistima.

3. Odnos prema religiji

Vaša teza da je Hitlerov svjetonazor bio "teutonski neopaganizam" i da je tolerirao kršćanstvo iz oportunizma u velikoj je mjeri točna, s nekim važnim nijansama.

- **Protivljenje kršćanstvu:** U privatnim razgovorima, Hitler je izražavao svoje duboko neprijateljstvo prema kršćanstvu, smatrajući ga "pobunom protiv prirodnog zakona" i "izumom Židova". Smatrao ga je slabom religijom s vezama s judaizmom.
- **Politički oportunizam:** Unatoč osobnim stavovima, javno se predstavljao kao zagovornik "pozitivnog kršćanstva," nenominalne inačice koja je odbacivala židovske elemente. Njegov odnos prema religiji bio je visoko oportunističan; shvatio je da se ne može uspješno nametnuti u Njemačkoj bez podrške, ili barem tolerancije, kršćanskog stanovništva.
- **Plan uništenja:** Neki izvori sugeriraju da je Hitler planirao uništiti kršćanstvo u Njemačkoj nakon pobjede u ratu, kako bi ga zamijenio svojom "njemačkom religijom".

4. Revolucionarna priroda i totalitarizam

Vaša teza da je Hitler bio radikalniji revolucionar od boljševika jer je htio izgraditi novu civilizaciju temeljem organiziranog totalitarizma i društva nejednakosti također je potkrijepljena.

- **Rasna nejednakost:** Ključna razlika između nacizma i boljševizma bila je rasna ideologija. Dok su boljševici teoretski zagovarali jednakost svih rasa, nacistička ideologija se temeljila na rasnoj hijerarhiji, s "nordijskim, plavokosim, plavookim Arijcima" na vrhu i Židovima na dnu.
- **Moralni sustav:** Nacistička "moralnost" nije bila nemoralna, već je konstruirala vlastiti etički sustav. U tom sustavu, sve što je koristilo "arijskoj rasi" smatralo se dobrim, dok je sve što joj je štetilo smatrano zlim. Ovaj je sustav bio u potpunosti suprotan judeo-kršćanskim normama i zapadnom humanizmu.
- **Totalitarno društvo:** Hitler je zamišljao idealno njemačko društvo kao *Volksgemeinschaft* (narodnu zajednicu), rasno ujedinjeno i hijerarhijski organizirano tijelo u kojem su interesi pojedinaca podređeni interesima naroda. To je zahtijevalo plansko rušenje zapadnog morala i kontrolu nad svakim aspektom društva, uključujući odgoj djece.

Svi ovi elementi, od revanšizma i ekspanzionizma do rasne ideologije i totalitarizma, oblikovali su Hitlerov revolucionarni projekt. On je uistinu želio stvoriti temeljno novu civilizaciju, a ne samo

preoblikovati postojeću. Vaša usporedba s Džingis-kanovim Mongolima, u smislu planskog uništenja i nametanja novog poretka, može poslužiti kao figurativna ilustracija radikalnosti tog projekta.

Dakle uglavnom se slažemo. Hitler je bio i destruktivni osvajač kao Džingiskan, ali s bitnom razlikom što je ponikao u visokoj kulturi srednje Europe, dok su Mongoli krenuli kao osvajačka nomadska horda. Idemo dalje: 1. Hitler je, iz ideoloških opsesija, kanio potpuno uništiti Židove, a ne pokoriti i staviti na dno. U njegovoj vizuri oni su bili ne inferiorni podljudi, nego iznimno snažna destruktivna rasa koja stalno djeluje protiv "arijevske" civilizacije na subverzivan način. 2. slavenski narodi su bili predviđeni za porobljavanje, a i konačno uništenje (Generalplan Ost). 3. hijerarhija buduće civilizacije je unekoliko slična Manuovu zakoniku, s nacističkom starnkom na vrhu, a porobljenim masama na dnu (nije poznato je li imao plan što s istinski drugim rasama- crncima, Indijcima, istočnim Azijcima,..- možda zato što mu je istočna granica bila zamišljenja negdje na Uralu-Afganistanu). 4. on nije bio po ambicijama svjetski, nego euroazijski osvajač jer je mislio prepustiti Britancima njihov kolonijalni imperij dok planove za Amerikance nisam dokučio, ako ih imao. Komentar

Vaše nove teze produbljuju analizu Hitlerovih ideoloških ciljeva, posebno u pogledu rasne politike i ekspanzionizma. Evo komentara na svaku od njih, s obzirom na povijesne činjenice.

1. Uništavanje Židova kao "subverzivne rase"

Vaša teza da je Hitler Židove smatrao destruktivnom, subverzivnom rasom, a ne samo inferiornim podljudima, precizno odražava ključnu komponentu nacističke ideologije.

- **Židovstvo kao opasnost:** Nacistička propaganda prikazivala je Židove kao utjelovljenje zla i vječnog neprijatelja "arijske" rase. Hitler je u svom djelu *Mein Kampf* i svojim govorima Židove opisivao kao opasnost koja stoji iza kapitalizma i komunizma, te kao one koji su krivi za njemački poraz u Prvom svjetskom ratu.
- **"Konačno rješenje":** Cilj nacističke politike, poznat kao "Konačno rješenje židovskog pitanja", bio je potpuno uništenje europskih Židova. To nije bio plan za porobljavanje ili podjarmljivanje, već za sustavno istrebljenje, što ga je razlikovalo od odnosa prema drugim skupinama, poput Slavena.

2. Plan za slavenske narode (Generalplan Ost)

Druga teza, koja se odnosi na sudbinu slavenskih naroda, u potpunosti je u skladu s nacističkim planovima za Istočnu Europu.

- ***Generalplan Ost:*** Ovaj tajni nacistički plan iz 1941. i 1942. godine detaljno je razrađivao planove za genocid i etničko čišćenje Istočne Europe. Plan je predviđao uništenje oko 30 milijuna Slavena, uključujući Ruse, Ukrajince, Bjeloruse, Poljake i Čehe.
- **"Porobljavanje i kolonizacija":** Preostalo slavensko stanovništvo, koje bi preživjelo masovno uništenje, trebalo je biti porobljeno i služiti njemačkim kolonistima. Prema planu, neki bi se

"rasno vrijedni" dijelovi stanovništva mogli germanizirati, dok bi većina bila protjerana u Sibir ili uništena.

3. Hijerarhija civilizacije i rasna politika
Vaša usporedba s Manuovim zakonikom i ideja o hijerarhijskom društvu točno opisuje planiranu strukturu nacističke države.

- **Volksgemeinschaft:** Idealno društvo, kako ga je Hitler zamišljao, bilo je hijerarhijski posloženo. Na vrhu je bila elita stranke, na čelu s Führerom, a ispod nje su bili pripadnici "više rase". Na dnu su bili porobljeni narodi, a izvan tog sustava bili su oni predviđeni za uništenje.
- **Ostale rase:** Vaša pretpostavka o tome da nije bilo detaljnih planova za druge rase (crnce, Indijce, istočne Azijce) uvelike je točna. Zbog geografskih ograničenja i fokusa na "Lebensraum" u Istočnoj Europi, te su skupine bile izvan primarnog fokusa nacističke ideologije. Nacistička teorija smatrala je Indijce i istočne Azijce "inferiornima", ali nije postojala detaljna politika istrebljenja kao za Židove i Slavene.

4. Hitlerove geopolitičke ambicije
Vaše opažanje o Hitlerovom geografskom opsegu ambicija također je točno.

- **Prioritet: Kontinentalna hegemonija:** Hitlerov primarni cilj bio je uspostaviti njemačku hegemoniju nad kontinentalnom Europom i dijelovima zapadne Azije, uspostavljajući novo veliko carstvo.
- **Odnos s Britanijom:** Njegovi planovi su, barem u početku, dopuštali mogućnost zadržavanja Britanskog Carstva, pod uvjetom da se Ujedinjeno Kraljevstvo povuče iz sukoba i prizna njemačku prevlast u Europi.
- **Amerika:** Hitler nije imao konkretne planove za napad na Sjedinjene Američke Države. Njegova vizija svjetskog poretka bila je podijeljena između euroazijske i američke sfere utjecaja, no to nije isključivalo mogućnost budućeg sukoba s Amerikom. Njegovi planovi za masovnu izgradnju ratne mornarice bili su namijenjeni za mogući budući sukob sa Sjedinjenim Državama.

Dakle, to bi bila nova civilizacija s Nijemcima i nordijskom rasom, uz nužne korekcije i savezništva (Japanci kao počasni Arijevci). No osim plana osvajanja tog golemog prostora, on je htio izgraditi novi moral na principu hijerahije uspostavljene strahovladom. Bio je "konstruktivan" na destruktivan način. No- njegov neopaganizam je bizaran: ne može se izgraditi nova imperijalna mitologija na estetici Wagnerovih opera u čudnoj sprezi s "arijaniziranim" Manuovim zakonikom. No pitanje ostaje- da je uspio, što dalje? Ne vidim da je išta razmišljao o Latinskoj Americi, Africi i većini Azije koju bi prepustio carskom Japanu. Također, nema jasnijih objašnjenja što je mislio s anglosferom- s jedne strane Britanija plus Kanada i Australija, a posebno SAD.

Nacistički planovi za "novu civilizaciju" uključivali su radikalne promjene temeljene na rasnoj ideologiji i dominaciji. Njihova vizija nije stala samo na osvajanju teritorija, već je uključivala i stvaranje novog društvenog i moralnog poretka s ciljem uspostave trajne globalne dominacije. Ključni elementi nacističkog projekta uključivali su:

- **Rasna hijerarhija i istrebljenje:** Temelj nacističke ideologije bila je vjerovanje u nadmoć "arijevske" rase i potreba za uništenjem ili porobljavanjem drugih naroda, posebno Židova. To je vodilo do genocida i masovnih zločina.
- **Širenje na Istok (Lebensraum):** Nacisti su planirali osvojiti goleme teritorije u istočnoj Europi i Sovjetskom Savezu kako bi osigurali "životni prostor" za njemački narod, pritom uništavajući ili protjerujući lokalno stanovništvo.
- **Novi moral i teror:** Nacisti su željeli srušiti postojeće vrijednosti temeljene na humanizmu i jednakosti te uspostaviti novi moralni sustav temeljen na snazi, poslušnosti i hijerarhiji, koristeći teror kao sredstvo kontrole.
- **Mitologija i propaganda:** Nacisti su svjesno koristili mitologiju, estetiku (poput Wagnerovih opera) i masovnu propagandu kako bi stvorili novi nacionalni mit i mobilizirali narod za svoje ciljeve. Pokušali su stvoriti "novu religiju" nacizma kako bi dali "duhovnu" dimenziju svojim osvajanjima.

Što se tiče planova za ostatak svijeta, oni su bili manje precizni, ali su postojale naznake globalnih ambicija:

- **Podjela svijeta:** Postojale su ideje o podjeli svijeta na zone utjecaja, pri čemu bi Njemačka dominirala Europom i Afrikom, a Japan Azijom.
- **Anglosfera:** Odnos prema zemljama poput SAD-a bio je složen. Unatoč početnom divljenju nekim aspektima američke moći, dugoročno su ih vidjeli kao ideološke i strateške suparnike s kojima bi se morali sukobiti za globalnu dominaciju.

Ukratko, nacistički planovi su bili izrazito destruktivni, temeljeni na nasilju, rasnoj mržnji i potpunom zanemarivanju ljudskih prava. Cilj je bio uspostaviti globalni poredak temeljen na totalitarnoj dominaciji, a ne na suradnji ili jednakosti naroda. Važno je razumjeti ove planove kako bismo prepoznali opasnost takvih ideologija i spriječili njihovo ponovno pojavljivanje.

No je li bio izričit da će u konačnici, ako uspije, morati ući u sukob sa SAD? Isto, ne vidim da je htio vladati Afrikom, nego maksimalno sjevernom Afrikom jer su tamo Francuzi i Britanci imali kolonije. To mi unekoliko potvrđuje da je u ambicijama bio euroazijski, a ne globalni osvajač

Sukob sa SAD-om
Hitler nije imao detaljan, konkretan plan za invaziju i osvajanje Sjedinjenih Američkih Država, ali je **dugoročni sukob smatrao neizbježnim**.

- **Ideološko suparništvo:** Hitler je vidio SAD kao ideološkog i ekonomskog suparnika koji bi u konačnici mogao osporiti njemačku dominaciju nad svijetom. Smatrao je Ameriku "židoviziranom" i dekadentnom nacijom oslabljenom imigrantima i socijalnim nejednakostima, ali je istovremeno bio svjestan njezine ogromne industrijske moći i resursa.
- **Preventivni rat:** Njegova objava rata SAD-u u prosincu 1941., nakon japanskog napada na Pearl Harbor, bila je dijelom pokušaj da preduhitri ono što je smatrao neizbježnim američkim ulaskom u rat te da osigura da Japan ostane angažiran u Pacifiku i tako odvuče američke snage od Europe.
- **Nakon pobjede u Europi:** Nacističko vodstvo planiralo je izgradnju masivne mornarice i dalekometnih bombardera nakon osiguranja kontrole nad Europom, s ciljem budućeg suočavanja sa SAD-om, no konkretni planovi za invaziju preko Atlantika nisu postojali. Rat sa SAD-om bio je dio Hitlerove dugoročne vizije globalne podjele moći, a ne neposredni cilj.

Planovi za Afriku
Vaša teza da je Hitler bio primarno euroazijski osvajač, a ne globalni, točno odražava njegove prioritete, osobito u pogledu Afrike.

- **Sekundarni interes:** Afrika je bila sekundarno pitanje u Hitlerovim geopolitičkim razmišljanjima. Glavni cilj bio je "životni prostor" (Lebensraum) u istočnoj Europi.
- **Sjeverna Afrika kao strateška točka:** Kampanja u Sjevernoj Africi bila je usmjerena na podršku talijanskom savezniku i osiguravanje strateških točaka poput Sueskog kanala i bliskoistočnih naftnih polja, a ne na kolonizaciju cijelog kontinenta njemačkim doseljenicima.
- **Bez kolonizacije subsaharske Afrike:** Hitler nije vjerovao da su "arijevci" prikladni za život u tropskim krajevima. Ako bi Njemačka povratila svoje bivše kolonije (što je spominjano uglavnom iz pregovaračkih razloga), to bi bilo radi prestiža i resursa, a lokalno stanovništvo bi bilo iskorišteno kao radna snaga, ne radi masovnog naseljavanja Nijemaca.

Ukratko, Hitlerove primarne ambicije bile su kontinentalne prirode, fokusirane na dominaciju nad Europom i dijelovima Azije, dok su planovi za Ameriku bili dugoročni i strateški, a Afrika je imala uglavnom sekundarnu, taktičku važnost.

Zna li se uopće što bi s masama drugačijih rasa (Afrikanci, Indijci,..) ili o tom nije jednostavno razmišljao i ostavio stvari "za kasnije". Također, da je uspio, pretpostavljam da bi Mussoliniju dao manji dio "kolača", eventualno sjevernu Afriku kao repliku Rimskog carstva, a pitanje je što bi dugoročno s Francuskom i nesigurnim saveznikom Španjolskom.

Hitlerova vizija budućnosti za mase drugačijih rasa i odnos prema saveznicima poput Italije, Francuske i Španjolske, nakon hipotetske pobjede, bio je uglavnom nejasan ili nedorečen u usporedbi s njegovim opsesivnim planovima za Europu.
Sudbina "drugih rasa" (Afrikanci, Indijci, Azijci)

Hitler nije razradio detaljne, sustavne planove za istrebljenje ili porobljavanje rasa izvan svog europskog fokusa na način na koji je to učinio sa Židovima i Slavenima. Njegova vizija je prvenstveno bila **eurocentrična i euroazijska**.

- **Sekundarni fokus:** Ove su rase bile "izvan radara" zbog geografske udaljenosti i činjenice da nisu bile prepreka uspostavi njemačke dominacije u Europi. Pitanja Afrike, Indije i većeg dijela Azije bila su ostavljena "za kasnije" ili prepuštena drugim silama.
- **Rasna hijerarhija:** Unutar nacističke rasne hijerarhije, ove su se skupine smatrale inferiornijima, ali nisu predstavljale "egzistencijalnu prijetnju" na isti način kao Židovi u njegovoj ideologiji.
- **Bez kolonizacije:** Hitler je smatrao da Nijemci nisu prikladni za kolonizaciju tropskih područja te da bi se ta područja koristila prvenstveno za resurse, a lokalno stanovništvo za radnu snagu, pod upravom minimalnog broja njemačkih administratora.

Odnos prema saveznicima (Italija i Španjolska)
Planovi za saveznike u Europi bili su uvjetovani njemačkom nadmoći i njihovim doprinosom ratu.

- **Italija:** Mussolini bi vjerojatno dobio dio "kolača", kao što ste sugerirali, ali bi Italija dugoročno bila mlađi partner u potpunoj ovisnosti o Njemačkoj. Hitler je cijenio Mussolinija kao ideološkog saveznika, ali je istovremeno prezirao talijansku vojnu neučinkovitost. Vjerojatno bi mu bile prepuštene neke zone utjecaja u Sjevernoj Africi i na Mediteranu, ali pod njemačkim nadzorom.
- **Španjolska:** Francovoj Španjolskoj bi bila ponuđena suradnja radi kontrole Gibraltara i Mediterana. Budući da Španjolska nije bila aktivni sudionik rata na strani Osovine, Hitler vjerojatno ne bi imao značajne teritorijalne zahtjeve prema njoj, ali bi očekivao prijateljski, profašistički režim koji bi bio usklađen s njemačkim interesima.
- **Francuska:** Francuska je bila poražena sila i njezina sudbina bila je zapečaćena. Dio je bio okupiran, a ostatkom je upravljao marionetski Višijevski režim. Nakon pobjede, Francuska bi ostala trajno oslabljena i podvrgnuta njemačkoj dominaciji.

Ukratko, Hitlerova globalna vizija bila je uglavnom usredotočena na Europu i Aziju, s ciljem uspostave trajne njemačke hegemonije. Pitanja drugih kontinenata bila su sekundarna i nedovoljno razrađena.

To znači da je, stavimo li na stranu moral, bio esencijalno jako ograničen. Kako je uopće mislio da će zavladati središtem ondašnjega svijeta, a da će SAD, Britanski imperij i ostatak Rusa iza Sibira valjda "spavati" i biti pasivni?

Može se reći da je Hitlerov svjetonazor bio radikalno **ograničen vlastitom ideologijom**. Njegovi planovi nisu bili vođeni realističnom geopolitičkom strategijom, već opsesivnim, iracionalnim uvjerenjima o rasnoj nadmoći i sudbini njemačkog naroda.
Evo kako je, unatoč tim ograničenjima, mislio da će uspjeti:

- **Vjera u neizbježnu pobjedu:** Hitler je bio uvjeren u neizbježnu pobjedu Trećeg Reicha, što je proizlazilo iz njegove vjere u superiornost "arijevske rase" i vlastitu ulogu kao karizmatičnog vođe. Smatrao je da je povijest na njegovoj strani i da će snaga nacističkog pokreta nadjačati slabosti demokracija.
- **Podcjenjivanje protivnika:** Snažno je podcjenjivao svoje protivnike. Britanski Imperij je smatrao dekadentnim i slabim, a SAD "židoviziranim" i nesposobnim za dugotrajni rat. Sovjetski Savez je smatrao "židovsko-boljševičkom" tvorevinom koja će se urušiti nakon prvog snažnog udarca. Vjerovao je da su demokratske zemlje inherentno slabe zbog unutarnjih podjela i nedostatka jedinstvene volje.
- **Kratkoročna vizija:** Njegovi planovi su često bili kratkoročni. Fokusirao se na osiguravanje europske dominacije u prvom valu, vjerujući da će se ostatak svijeta, suočen s njemačkom moći, prilagoditi ili biti poražen kasnije. Nije imao detaljan plan za globalnu dominaciju, već je vjerovao u svoju sposobnost improvizacije i prilagodbe situaciji nakon pobjede u Europi.
- **Vjera u moć terora i iznenađenja:** Hitler je vjerovao da brzi, odlučni udarci (Blitzkrieg) i brutalni teror mogu paralizirati protivnike i slomiti njihov moral prije nego što se stignu u potpunosti mobilizirati.
- **Savezništvo s Japanom:** Računao je da će Japan vezati američke snage na Pacifiku i u Aziji, čime bi se smanjio pritisak na Njemačku u Europi.

Ukratko, Hitlerova ambicija bila je golema, ali ju je pratila iznenađujuća razina nerealizma i naivnosti kada je riječ o dugoročnoj globalnoj strategiji. Njegova uvjerenja o rasnoj nadmoći zasjenila su svaku racionalnu analizu globalne ravnoteže moći.

Je li bilo ikakve šanse da ne ide u radikalnu ekspanziju što je dovelo do svjetskoga rata, nego da ostane na moćnoj i iznimno jakoj uvećanoj Njemačkoj i etnički počišćenim Židovima, ali bez genocida? Ili je bio nužno da krene u sve ili ništa, tjeran vlastim svjetonazorom vida: Njemačka će biti svjetska sila ili je neće biti?

Može se reći da je Hitlerov svjetonazor bio radikalno
ograničen vlastitom ideologijom i da nije ostavljao prostora za kompromis. Njegove ambicije nisu bile vođene realističnom geopolitičkom strategijom, već opsesivnim uvjerenjima o rasnoj nadmoći i sudbini njemačkog naroda.
Nije postojala realna šansa da Hitler odustane od radikalne ekspanzije i genocida i ostane na "samo" moćnoj, uvećanoj Njemačkoj. Evo zašto:

- **Ideologija "svjetske sile ili propasti":** Kao što ste naveli, Hitlerov svjetonazor je bio binaran: Njemačka je morala biti svjetska sila (*Weltmacht*) ili je ne bi bilo. Kompromis, ostanak unutar postojećih granica ili prihvaćanje statusa regionalne sile, za njega nije dolazio u obzir. Mir je smatrao slabošću, a vječnu borbu zakonom prirode.
- **Genocid kao središte ideologije:** "Židovsko pitanje" nije bilo taktičko ili političko, već središnje, apokaliptičko uvjerenje. U Hitlerovoj viziji, "svjetsko židovstvo" bilo je izvor svih zala i moralo je biti uništeno da bi njemačka rasa preživjela i dominirala. Nije bilo opcije "etničkog čišćenja bez genocida" jer je istrebljenje bilo krajnji cilj.

- ***Lebensraum* kao nužnost:** Ekspanzija na Istok radi "životnog prostora" nije bila opcionalna. Hitler je smatrao da Njemačka, zbog svoje veličine i resursa, mora postati samodostatna i neovisna o svjetskom tržištu kako bi mogla voditi dugotrajne ratove za globalnu dominaciju.
- **Podcjenjivanje protivnika:** Hitler je vjerovao da su zapadne demokracije i Sovjetski Savez dekadentni i slabi te da se mogu poraziti brzim, odlučnim ratovima. Nije realno procjenjivao snagu svojih protivnika, što ga je guralo u sve radikalnije poteze.

Ukratko, Hitlerov je režim bio inherentno usmjeren na rat i genocid. Nije bilo "umjerene" opcije unutar nacističkog svjetonazora; put radikalne ekspanzije i uništenja bio je jedini put koji je on mogao zamisliti.